

Saksbehandler: Bjarne Nyrud
Arkivsaksnr.: 18/187

Arkiv:

UTREDNING MÅLTID I SKOLEN

Vedlegg:

Arbeidsgruppas utredning.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Helsedirektoratet – Nasjonal retningslinje for måltider i skolen.

Sammendrag:

På oppdrag fra kommunestyret har ei arbeidsgruppe utredet måltid på de tre skolene. Det er utredet alternativer med tilberedning av maten på kjøkkenet på Øyer Helsehus og lokal tilberedning på de tre skolene.

Rådmannen støtter arbeidsgruppas anbefaling om lokal løsning med investering av utstyr på den enkelte skole (Alternativ II b)

Rådmannen foreslår at endringen trer i kraft fra nytt budsjettår og måltid 3 eller 5 dager pr uke.

Saksutredning:

Bakgrunn:

Kommunestyret har bedt administrasjonen utrede et måltid på skolene Aurvoll, Solvang og Øyer ungdomsskole. Det utredes nærmere hva som er mulig å få til innenfor en sum på 2 mill. kroner på årsbasis. Vi legger til grunn at maten tilberedes på kjøkkenet på Øyer helsehus og at det er mulig å etablere et samarbeid med flere parter når det gjelder servering av maten på den enkelte skole, f.eks. de som trenger arbeidstrening, flyktninger som skal lære norsk, frivillige lag og foreninger mv. Alle muligheter vurderes.

Det er til sammen ca. 550 elever som faller inn under denne ordningen. Arbeidsgruppa har i utredningen vært opptatt av på best mulig måte å legge frem alternativer som svarer på oppdraget fra kommunestyret. I oppdraget fremkommer det at det legges til grunn at maten tilberedes på Øyer Helsehus. Arbeidsgruppa har sett på ulike alternativer der Øyer Helsehus er med, men ser at løsningen i alternativ I går utover den økonomiske rammen som er gitt i oppdraget dersom ordningen skal gjelde mer enn to dager pr. uke. Arbeidsgruppen har likevel valgt å ta det med som et alternativ i og med at oppdraget var tydelig på at noe av grunnlaget var at maten skulle tilberedes på Øyer Helsehus.

På slutten av oppdraget står det at «*alle muligheter vurderes*». Arbeidsgruppa har forstått oppdraget slik at det er viktig at politikerne får beskrevet også andre løsningsalternativer

der maten ikke er tilberedt på Øyer Helsehus. Vi mener å ha gitt en helhetlig oversikt som gir bredt grunnlag for politisk beslutning. Disse er beskrevet i alternativ II a og II b.

Helsedirektoratet om mat i skolen

Forankring i regelverket Opplæringsloven, folkehelseloven, og matloven med forskrifter utgjør relevant rammeloavgivning for måltider i skole og SFO. Opplæringsloven (§ 9a-1), som gjelder både skole og SFO, slår fast at alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Ifølge lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) skal kommunen i alle sine funksjoner, også som skoleeier, fremme helse og trivsel samt bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelseloven (med forskrift) stiller krav til at kommunen og fylkeskommunen skal fremme folkehelse innen sine oppgaver og funksjoner og ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Sunn mat og gode måltider er en viktig del av et godt skolemiljø. Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv. skal bidra til et bedre oppvekst- og læringsmiljø for elevene i skolen og er hjemlet i folkehelseloven. Ifølge § 7 skal skolen være helsemessig tilfredsstillende. Dette innebærer blant annet å sikre måltidenes ernæringsmessige og sosiale verdi. I henhold til § 11 skal det finnes egnede muligheter for bespisning som også ivaretar måltidets sosiale funksjoner. Virksomheten skal i nødvendig utstrekning ha tilfredsstillende muligheter for lagring, tilberedning og servering av mat i samsvar med næringsmiddelavgivningen.

Gjennom tilrettelegging for velorganiserte og sunne måltider som inkluderer alle, kan skolen bidra til at unge får gode muligheter til å etablere et helsefremmende og godt kosthold som de tar med seg videre i livet. Dette kan bidra til å redusere sosiale forskjeller i kosthold.

Investeringer/miljø

Rådmannen vurderer investeringer på skolene som nødvendig ved innføring av ordningen. Dette gjelder uansett valg av alternativ I eller II. Skolene i Øyer må håndtere tallerkener, bestikk, matavfall og oppvask. Arbeidsgruppa har hentet inn tilbud på utstyr som gjør skolene i stand til å håndtere dette. Storhusholdnings vaskemaskin og kombi kjøle- og varmeskap er helt nødvendig.

Rådmannen vurderer som en mulig løsning å dekke investeringen til utstyr på skolene som skissert i alternativ II b – kjøpe utstyret. I så fall må dette tilleggs bevilges i 2018. For å se de økte utgiftene i sammenheng med kommunestyrets forslag til gevinstrealisering som følge av ikt, selvbetjeningsløsninger og digitale tjenester bør selve ordningen bør iverksettes fra og med 2019.

Fra et miljøperspektiv må avfallsmengder reduseres mest mulig. Engangsbestikk, papp og plast tallerkener er ikke en aktuell løsning. Nødvendig utstyr som f.eks. bestikk, tallerkener, skap osv. må anskaffes. Dette ligger inne som del av investeringen i storhusholdningsutstyr i

økonomidelen av utredningen. Det kan påløpe noen kostnader utover dette til skap og benker.

Samarbeid med frivilligheten til å gjennomføre ordningen

Det er lagt opp til et utstrakt samarbeid med frivillige, i tillegg til en lokal grunnressurs på hver skole. Øyer og Tretten Frivilligsentral er sammen med Voksenopplæringen tatt i inn i arbeidet og er positive til å bidra.

Arbeidet med utredningen

Arbeidsgruppa har hentet inn ressurspersoner etter behov. Arbeidsgruppa har hatt jevnlig kontakt og møter med Øyer Tretten Frivilligsentral og telefonkontakt med Lillehammer Voksenopplæring for å kartlegge muligheten for samarbeid med dem. Det har vært nyttig og vil forhåpentligvis gi et godt samarbeid. Det har vært entydig positive tilbakemeldinger til å bidra.

Vurdering:

Rådmannen viser til alternativene som er beskrevet i arbeidsgruppas utredning.

Alternativ I

Løsning med tilberedt mat fra Øyer Helsehus fem dager i uka

Ut fra utredningen fremkommer alternativ I fra Øyer Helsehus som et mer kostbart alternativ. Selve investeringskostnadene i alternativ I er 1 193 000,- kr høyere enn på alternativ II. Når det gjelder økte lønnsutgifter med mat fem dager i uken blir differansen betydelig. Ved alternativ I vil det påløpe ekstra lønnsutgifter på 1,4 millioner pr år for måltid fem dager pr. uke.

Alternativ II a og b

Lokal løsning med kjøp/leasing av utstyr og tilberedning ute på den enkelte skole

Alternativ II a og b og vurderes som bedre løsninger som svarer opp den økonomiske rammen bedre. Ordningen gir fleksibilitet på den enkelte skole. En positiv effekt ved valg av alternativ II er at Investeringene som gjøres på den enkelte skole vil gi nytte og glede langt utover denne ordningen.

Rådmannen rår kommunestyret til å velge alternativ II b. Når det gjelder antall dager rår rådmannen kommunestyret til å velge 3 eller 5 dager pr uke.

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Kommunestyret velger alternativ II b, måltid i skolen lokalt tilberedt på den enkelte skole og kjøp av nødvendig utstyr.
2. Storhusholdningsutstyr til sammen kr 883.000 dekkes ved tilleggsbevilgning på investeringsbudsjettet for 2018 og dekkes ved låneopptak.
3. Kommunestyret vedtar at ordningen trer i kraft fra 1. januar 2019 og at den innføres for dager pr uke. Driftsmessige konsekvenser avklares i budsjettbehandlingen for 2019.

Ådne Bakke
Rådmann

Bjarne Nyrud